

badawczej. Współzależność powyższych perspektyw prowadzi do przekonania o konieczności łącznego ujmowania instytucjonalnych i metodologicznych aspektów relacji producent – użytkownik w rozważaniach nad możliwymi kierunkami usprawnień, ku pełniejszemu wykorzystaniu statystyk (danych, informacji, wiedzy) tworzonych i oferowanych przez statystykę publiczną.

Tezą wyjściową proponowanej debaty panelowej jest zatem:

- (1) [*Założenie*] Uznanie o współzależności i wzajemnym przenikaniu się w praktyce badawczej czynników o charakterze normatywnym i operacyjno-realizacyjnym, odpowiednio. Pierwsze, to czynniki występujące po stronie epistemiczno-metodologicznej w postaci zasad, kryteriów i paradygmatów (pragmatycznych i etycznych). Drugie, to czynniki operujące po stronie organizacyjno-instytucjonalnej, wraz z infrastrukturą i zasadami funkcjonowania całego systemu statystycznego, na czele z odpowiedzialnością profesjonalną i niezależnością instytucjonalną.
- (2) [*Teza*] Konfiguracja obydwóch typów czynników, normatywnych i realizacyjnych, wyrażająca się określonym poziomem Autonomii i Obiektywności, syntetyzującymi w sobie nadrzędne atrybuty statystyki publicznej, wraz z oczekiwaniami użytkowników wobec jej wytworów i sposobu funkcjonowania – ma decydujący wpływ na lepsze wykorzystanie statystyki, w każdej domenie aktywności. Dlatego identyfikacja wyznaczników postulowanej w ten sposób wizji statystyki publicznej mającej przyświecać odnośnym przedsięwzięciom, zarówno w sferze badań jak i zarządzania, powinna być obiektem stałych dążeń wszystkich zainteresowanych, w tym przede wszystkim, statystyków – ekspertów, teoretyków i praktyków. Planowany Panel może być przykładem tego typu przedsięwzięć.

Prezentacja zawierająca *Wprowadzenie* do dyskusji panelowej jest dostępna pod linkiem:
<https://cutt.ly/mw4or1wl>

Postawa etyczna w zawodzie statystyka

prof. dr hab. Czesław Domański

Uniwersytet Łódzki, Polskie Towarzystwo Statystyczne

*Aby pojąć myśl Boga musimy studiować statystyki,
ponieważ są to wskaźniki Jego zamiarów*

Francis Nioghtingale.

We wszystkich dziedzinach życia ekonomicznego i społecznego coraz wyraźniej zauważa się oddziaływanie procesów informatycznych na wszystkich etapach badań statystycznych: zbierania, przetwarzania i analizy danych statystycznych i ich interpretacji. Na każdym z wymienionych etapów badania statystycznego jak i interpretacji wyników statystyka obowiązuje postawa etyczna. Postawa etyczna - czyli dążenie do obiektywnej prawdy oraz unikanie i eliminowanie wpływów i nacisków zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych na rzetelny końcowy efekt badań. Najważniejszym przesłaniem postawy etycznej jest „poszukiwanie prawdy”. Nieodzownym warunkiem utrzymania postawy etycznej statystyka jest konieczność jego wysokiego profesjonalizmu w zakresie metodologii i technik badawczych opartych na nowych technologiach. Zatem głównym celem opracowania jest określenie warunków gwarantujących etyczną postawę statystyka: - dążenie do obiektywnej prawdy - profesjonalizm - niezależność badawcza.

Dane statystyczne GUS niezbędne do prowadzenia polityki pieniężnej

prof. dr hab. Eugeniusz Gatnar

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

W referacie zostaną przedstawione uwagi dotyczące jakości i dostępności danych statystycznych produkowanych przez GUS, które są niezbędne do podejmowania dobrych decyzji w obrębie polityki pieniężnej. Przede wszystkim chodzi o dane informujące o poziomie cen towarów i usług, oczekiwań inflacyjnych, poziomie bezrobocia, płac w gospodarce narodowej i innych. Uwagi mają charakter praktyczny, ponieważ autor jest byłym członkiem Rady Polityki Pieniężnej w kadencji 2016-2022.

Próba reprezentatywna – potrzeba i propozycja definicji

prof. dr hab. Mirosław Szreder
Uniwersytet Gdański

Próba reprezentatywna należy do tych nielicznych pojęć wnioskowania statystycznego, które nie doczekały się precyzyjnej i uznanej powszechnie definicji. Potrzeba istnienia takiej definicji jest mniej odczuwalna w naukach ścisłych i przyrodniczych, w których empiryczne badania eksperymentalnych rzadko wymagają uzyskania prób reprezentatywnych. Dominujące w tych naukach cele eksploracyjne powodują, że inna jest w nich rola wnioskowania statystycznego, w stosunku do nauk społecznych i ekonomicznych. Cele deskryptywne i konfirmacyjne tych ostatnich sprawiają, że jednym z najważniejszych wymogów odnoszących się do próby badawczej jest możliwość dokonywania na jej podstawie uogólnień na populację wraz z przypisanymi im błędami. Celem referatu jest krytyczne przedyskutowanie roli reprezentatywnej próby we wnioskowaniu naukowym oraz wnioskowaniu statystycznym, a ponadto zaproponowanie definicji próby reprezentatywnej i wskazanie jej specyfiki względem nielosowych prób, których reprezentatywność ograniczona jest jedynie do ściśle wskazanych zmiennych. Uzasadniono także zbędność tworzenia we wnioskowaniu statystycznym kategorii „próby reprezentacyjnej”.

Narażenie ludności na hałas w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców

dr hab., prof. UG Jerzy Auksztol

Urząd Statystyczny w Gdańsku

Celem wystąpienia jest omówienie założeń, uwarunkowań, procesu realizacji oraz kierunków dalszego rozwoju badania realizowanego przez Urząd Statystyczny w Gdańsku pn. Narażenie ludności na hałas w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Walory turystyczne w powiatach i ich otoczeniu – prezentacja pracy eksperymentalnej GUS

dr Piotr Łysoń

Główny Urząd Statystyczny

Eksperymentalne badanie dostarcza wyników nowatorskiego pomiaru walorów turystycznych powiatów (z uwzględnieniem ich otoczenia) w postaci syntetycznego wskaźnika walorów turystycznych. Na główny wskaźnik składają się cztery wskaźniki składowe: trzy ujmujące walory kulturowe, środowiskowe i związane z bazą turystyczną oraz jeden mierzący czynniki negatywnie wpływające na walory turystyczne (zanieczyszczenia środowiska i przestępczość). Analiza wyników badania pozwala odpowiedzieć na pytanie - gdzie występuje w Polsce najsilniejsza koncentracja walorów turystycznych. Na wartość walorów w poszczególnych powiatach wpływają nie tylko zasoby w ich administracyjnych granicach, ale także w powiatach sąsiadujących, przy czym im one są dalej, tym wpływ ten jest słabszy. Do analizy wykorzystano jednolicie określony obszar odniesienia powiązany z przeciętną wielkością powiatu lub miasta na prawach powiatu oraz malejącą funkcję odległości i macierz odległości dla 380 jednostek powiatowych (powiatów i miast na prawach powiatu). Dzięki temu możliwe jest uchwycenie w wymiarze przestrzennym walorów turystycznych w obszarze jednolicie zdefiniowanym i z wyjściem poza statystykę uwarunkowaną granicami jednostek administracyjnych, w tym przypadku powiatów i miast na prawach powiatu. Dodatkowo według podobnej procedury jak w przypadku otoczenia powiatów zostały uwzględnione walory w sąsiadujących z Polską państwach członkowskich UE, co do których dostępne były dane (obszary chronione i obiekty z listy światowego dziedzictwa UNESCO). Wyniki opracowania pokazują, że wśród jednostek terytorialnych o najwyższych wartościach wskaźnika walorów turystycznych są zarówno największe miasta o bogatych walorach kulturowych, jak i powiaty o wyjątkowych walorach środowiskowych z terenów górskich, nadmorskich lub obszarów pojezierzy. Czynnikiem silnie wpływającym na wartość walorów turystycznych jest występowanie zasobów uzdrowiskowych, które przekładają się na całoroczny ruch turystyczny. Opracowanie „Walory turystyczne w powiatach i ich otoczeniu” może być wykorzystane przez władze państwowe (rządowe i samorządowe) do planowania i realizacji działań na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, wpływających na rozwój turystyki i wykorzystanie potencjału walorów turystycznych występujących na danym obszarze (szerszym niż pojedynczy powiat czy miasto na prawach powiatu). Opracowanie może być też użyteczne dla przedsiębiorców bądź organizacje społeczne działające w dziedzinie turystyki, jak również przez obywateli Polski oraz cudzoziemców planujących wyjazd turystyczny w naszym kraju.

Wykorzystanie analiz geoprzestrzennych na potrzeby wyznaczenia wskaźnika zrównoważonego rozwoju

Natalia Kotulak
Przemysław Slesiński
Urząd Statystyczny w Olsztynie

Głównym celem badań jest opracowanie metodyki wyznaczania wskaźnika zrównoważonego rozwoju SDG 11.2.1 „Odsetek ludności o dogodnym dostępie do środków transportu publicznego według grup wieku, płci oraz z uwzględnieniem udogodnień dla osób niepełnosprawnych” z wykorzystaniem bezpłatnych, ogólnodostępnych zbiorów danych GIS. Wskaźnik został obliczony w wyniku eksperymentalnych prac badawczych prowadzonych w ramach Akademii Data Science. W odpowiedzi na potrzeby związane z monitorowaniem realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju Agendy 2030, stosując procedury postępowania zaproponowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych. W opracowaniu wykorzystano dane z Krajowego Rejestru Granic (PRG) oraz Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k) prowadzonych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGiK), a także bazę danych WorldPop. Wskaźnik został obliczony na podstawie analiz geoprzestrzennych z wykorzystaniem szerokiego zasobu danych i badań eksperymentalnych, co pozwoliło na zapełnienie zidentyfikowanych luk informacyjnych.

Pozastatystyczne źródła danych na temat występowania negatywnych zjawisk pogodowych

dr Paweł Sobik

Urząd Statystyczny we Wrocławiu

Zmieniające się warunki klimatyczne powodują konieczność przygotowania się przez jednostki samorządu terytorialnego na wystąpienie negatywnych zjawisk pogodowych. Zjawiska te charakteryzują się dużą sporadycznością, wysoką intensywnością oraz szczególną dotkliwością skutków. Przygotowanie na występowanie negatywnych zjawisk pogodowych, przejmowanie nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań i przeciwdziałanie ich skutkom stanowi ważny element zarządzania kryzysowego państwa. Zadania w tym zakresie realizowane są zarówno przez organy władzy centralnej, jak i na poziomie województw, powiatów i gmin. W celu rozszerzenia zakresu informacji publikowanych przez statystykę publiczną o informacje na temat negatywnych zjawisk pogodowych, w Urzędzie Statystycznym we Wrocławiu podjęto prace na rzecz rozpoznania źródeł administracyjnych dotyczących występowania suszy i powodzi. Działania te uzupełnią informacje pochodzące z prowadzonych do tej pory w Urzędzie badań, ponadto stanowią odpowiedź na zgłaszane potrzeby informacyjne odbiorców, w tym przez urzędy centralne. Rozpoznaniu podlegają m.in. dane przekazywane do Urzędów Wojewódzkich, dane pochodzące z Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej, dane Centralnego Ośrodka Informatyki (aplikacja Susza) itp. Planowane włączenie informacji na temat negatywnych zjawisk pogodowych do zakresu informacji dotyczących jednostek samorządu terytorialnego będzie stanowiło cenne źródło uzupełniające dotychczas prezentowane informacje, składające się np. na portret danej gminy.

Prognoza ludności Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego na podstawie zmodyfikowanego modelu Rogersa-Willekensa

dr Karolina Paradysz

W warunkach niskiej dzietności kobiet, przyrost liczby ludności duże miasta uniwersyteckie zawdzięczają imigracjom młodych ludzi. Jak wynika z naszych prac, por. Paradysz, Butlewski, Paradysz (2020), imigracje korzystnie wpływają nie tylko na rozwój demograficzny Krakowa, ale także okalających go powiatów (krakowski i wielicki, zwane dalej Obwarzankiem). Uwzględniając wielkość i strukturę strumieni migracyjnych, sięgnęliśmy po metody analizy wieloregionalnej Rogersa-Willekensa (Por. też Rogers (1975, 1995, 2008), Kupiszewski (2002), Kędelski, Paradysz (2006), Willekens (2014), Willekens, Putter (2014)). Oryginalne modele projekcyjne Willekensa-Rogersa (1978) charakteryzują się mocną ergodycznością i uwzględniają tylko jedną płęć. Nasza modyfikacja modelu Rogersa-Willekensa polega na uchyleniu obu tych mocno krępujących założeń. Nasza projekcja demograficzna opiera się na zmiennych w czasie współczynnikach płodności kobiet a współczynniki umieralności i migracji występują z rozróżnieniem obu płci w układzie czteroregionalnym. Regionem 1 jest miasto Kraków, region 2 - Obwarzanek, region 3 - reszta woj małopolskiego, region 4 - reszta Polski. Na tle Polski przyszłość Krakowa i jego Obwarzanka, wygląda całkiem dobrze. Do 2028 roku ludność Krakowa zwiększy się do prawie 800 tysięcy, co oznacza wzrost o 3,7%. Na jeszcze większy wzrost ludności (7,8%) wskazuje nasza prognoza w Obwarzanku, którego ludność będzie wzrastała najdłużej. Do roku 2048 roku ludność Obwarzanka wyniesie ponad 450 tysięcy. Razem z Krakowem będzie to ponad 1 milion 225 tysięcy mieszkańców w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym . Później jednak także liczba ludności zacznie spadać.

Zmiany wzorców przestrzennych w kształtowaniu się nierówności dochodów własnych gmin w okres

dr Romana Głowicka-Wołoszyn

dr Andrzej Wołoszyn

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Samorządy gminne w Polsce cechuje bardzo duże zróżnicowanie w zakresie możliwości pozyskiwania dochodów zapewniających ich sprawne funkcjonowanie. Wpływy do budżetów gmin warunkowane są m.in. sytuacją demograficzną, rozwojem przedsiębiorczości, infrastruktury czy występowaniem szczególnych walorów naturalnych. Nie można również pominąć wzajemnych oddziaływań ekonomicznych gmin, które przenoszą się na ich sytuację dochodową. Efektem tego zróżnicowania jest występowanie nadmiernych nierówności dochodowych, które mogą mieć charakter przestrzenny. Wybuch pandemii COVID-19 spowodował zmianę sytuacji ekonomicznej w kraju, co w rezultacie mogło przyczynić się do zmian we wzorcach przestrzennych nierówności dochodowych gmin. Celem badań była ocena poziomu nierówności dochodów własnych gmin w Polsce oraz znaczenia efektów przestrzennych w ich kształtowaniu w poszczególnych województwach. Ponadto zidentyfikowano zmiany wzorców przestrzennych tego zjawiska w okresie trwania pandemii. Oddzielnej analizie poddano dochody własne gmin pochodzące z wybranych źródeł. W badaniach do oceny efektów przestrzennych w kształtowaniu ogólnego poziomu nierówności dochodowych gmin zastosowano przestrzenną dekompozycję współczynnika Giniego. Pozwoliło to na oszacowanie nierówności wynikających z oddziaływań sąsiedzkich jako składnika ogólnego poziomu nierówności. Badania przeprowadzono na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych GUS. Przeprowadzone badania wykazały relatywnie duże znaczenie nierówności wynikających z oddziaływań przestrzennych dla ogólnego poziomu nierówności dochodowych gmin przed pandemią. W pierwszym roku jej trwania odnotowano spadek poziomu nierówności dochodowych gmin, efektów przestrzennych oraz ich znaczenia dla ogólnego poziomu nierówności. Z kolei w drugim roku pandemii odnotowano wzrost poziomu wszystkich tych zjawisk. Stwierdzono występowanie znaczących różnic we wzorcach przestrzennych nierówności dochodów własnych gmin pomiędzy województwami.

Unowocześnienie pomiaru inflacji z wykorzystaniem danych skanowanych i narzędzi Big Data

dr hab. inż. Jacek Biątek

Główny Urząd Statystyczny, Uniwersytet Łódzki

Dane skanowane, które pochodzą przede wszystkim z sieci handlowych, są nowoczesnym, alternatywnym źródłem danych o cenach i poziomie konsumpcji wspomagającym szacunki inflacji. Celem referatu jest wykazanie różnic pomiędzy „tradycyjnym” pomiarem inflacji a pomiarem opartym o elektroniczne dane transakcyjne. Demonstracja procedowania danych skanowanych zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem autorskiego R pakietu PricelIndices. W referacie omówione zostaną szczegóły wszystkich etapów poprzedzających szacowanie indeksu cenowego na bazie danych skanowanych: klasyfikacja produktów do grup COICOP, dopasowanie produktów w czasie i filtrowanie danych. Dyskusji poddany zostanie również aspekt wyboru właściwej formuły indeksu cenowego.

System przetwarzania danych scrapowanych do budowy grup homogenicznych produktów

dr inż. Katarzyna Widera

Tomasz Markuszewski

Urząd Statystyczny w Opolu

Cel Badanie ma charakter eksperymentalny, a jego celem jest budowa systemu przetwarzania danych z zakresu cen detalicznych, pochodzących z webscrapingu oraz zdefiniowanie klastra (reprezentanta) do obliczania wskaźnika cen dla grupy produktów. [Metodologia] Dane źródłowe pochodzą ze scrapowania stron internetowych wybranych sieci handlowych sprzedających sprzęt RTV AGD. Wyzwaniem w przedmiotowym badaniu była budowa bazy danych. Wynika to z niejednorodnych charakterystyk informacji o produktach pobieranych przy scrapowaniu stron internetowych. Duża zmienność oferty produktowej w czasie skłoniła nas do podziału na grupy homogeniczne. Budowanie klastra (grupy) produktów traktowanego jako reprezentant daje szansę zachowania ciągłości notowań. Dokonano przeglądu dostępnych metod obliczania wskaźnika cen w szczególności: multilateralnych oraz modelu regresji hedonicznej do korekt jakościowych. Podjęto pracę związane z opracowaniem aplikacji do obliczania wskaźnika cen. [Rezultaty] Budowa systemu do przetwarzania danych scrapowanych. Uzyskano podział na homogeniczne klastry (grupy) produktów na podstawie: atrybutów i linków do kategorii. [Wnioski] Budowa reprezentanta, dla którego liczony jest wskaźnik cen, jako klastra (grupy) produktów pozwala na obliczenie wskaźnika cen towarów w przypadku utraty ciągłości notowań dla pojedynczego produktu.

Jak monitorować rynek mieszkaniowy?

Hanna Milewska-Wilk

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Jakie są ceny mieszkań i stawki czynszów to informacje coraz bardziej interesujące: dla przeciętnych Kowalskich, dla podmiotów rynkowych i w końcu dla publicznych, prowadzących politykę mieszkaniową na różnych szczeblach. W ramach nowych baz danych i rozwiązań cyfrowych pojawiają się nowe możliwości monitorowania tego sektora. 1. Obrót na bieżąco i lokalnie – z czego można korzystać? Wprowadzono bazę CRE-WAN, dostępną dla organów administracji podatkowej, zajmujących się podatkami od czynności cywilnoprawnych, ale i dla organów lokalnych samorządów w zakresie podatku od nieruchomości. Możliwości bieżącego monitorowania obrotu nieruchomościami i prawami do mieszkań znacznie rosną. Deweloperski Fundusz Gwarancyjny zbiera informacje o umowach deweloperskich, ale ich nie przetwarza i nie udostępnia, a po 5 latach usuwa. Organy statystyki publicznej mogłyby przejmować i wykorzystywać istniejącą bazę do tworzenia statystyk, na poziomie lokalnym i ogólnokrajowym, dotyczących zasobu budowanego przez podmioty prywatne, uzupełniając ją o informacje o przedsięwzięciach niekomercyjnych. 2. Najem mieszkań: skala i stawki czynszów. Zarządcy najmu mieszkań to coraz większa grupa profesjonalnych podmiotów, które dysponują dużymi zbiorami danych z umów, ale charakter ich działań nie wpisuje się w żadne istniejące formularze GUS. Można rozważyć zmiany w formularzu M-01, które obejmowałyby również podmioty bardziej tradycyjne (np. spółdzielnie mieszkaniowe), a zajmujące się również wynajmem, do tworzenia lustra czynszowego na poziomie centralnym, ale odzwierciedlającego lokalne informacje. Informacje z Krajowego Systemu eFaktur mogą być znaczącym wkładem w lustro czynszowe – zawierają dane o tytule płatności (czynsz, inne opłaty za media), a zwolnienie najmu mieszkań z VAT pozwala odfiltrować najem na cele mieszkaniowe. KSeF nie obejmuje osób wynajmujących prywatnie, ale wciąż może dawać dość wiarygodny obraz wysokości czynszów najmu mieszkań.

Rola niepublicznych baz danych w rozwoju statystyki rynku nieruchomości komercyjnych

dr Agnieszka Matulska-Bachura
Główny Urząd Statystyczny

Celem wystąpienia jest przedstawienie działań podejmowanych przez statystykę publiczną w zakresie wykorzystania danych pochodzących od prywatnych gestorów na potrzeby opracowywania informacji charakteryzujących wybrane aspekty funkcjonowania rynku nieruchomości komercyjnych. Badanie rynku nieruchomości komercyjnych stanowi istotne wyzwanie dla statystyki publicznej. Podczas, gdy statystyka dysponuje danymi na temat transakcji kupna-sprzedaży nieruchomości pochodzącymi z Rejestrów Cen Nieruchomości, to w źródłach administracyjnych brak jest informacji umożliwiających obserwację rynku najmu tych nieruchomości. Doświadczenia zdobyte w ramach dotychczas przeprowadzonych prac wskazują natomiast, że istniejąca luka informacyjna może zostać wypełniona przez dane gromadzone w systemach informacyjnych prywatnych gestorów. W ramach wystąpienia zaprezentowane zostaną wyniki prac, które zostały zrealizowane w ramach umów o dotacje Komisji Europejskiej przyznawanych na rzecz dostosowania statystyk krajów członkowskich do wymagań Unii Europejskiej. Przedstawione zostaną m.in. rozwiązania wdrożone w celu uzyskania dostępu do niepublicznych baz danych, czy też wyniki eksperymentalnych naliczeń wskaźników cen najmu dla wybranych kategorii nieruchomości komercyjnych dokonanych w oparciu o dane pochodzące m.in. z platformy REDD, czy portali pośredniczących w obrocie nieruchomościami. Wyniki uzyskane w ramach dotychczasowych prac potwierdzają słuszność działań podejmowanych przez statystykę publiczną w kierunku wykorzystania danych pochodzących ze źródeł pozastatystycznych w statystyce rynku nieruchomości. Informacje gromadzone przez prywatnych gestorów stwarzają możliwość nie tylko rozwoju metodologii opracowywania wskaźników cen najmu nieruchomości komercyjnych, ale dzięki danym charakteryzującym te nieruchomości także zastosowania bardziej zaawansowanych niż obecnie wykorzystywane metod opracowywania danych, tj. metod ekonometrycznych.

Wykorzystanie informacji statystycznych na potrzeby samorządów w opracowaniu „Rozwój małych i średnich miast województwa małopolskiego w latach 2012-2022”

Marcin Marosz

Urząd Statystyczny w Krakowie

Analiza jest fragmentem publikacji przygotowanej przez pracowników Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie, która powstaje w odpowiedzi na zapotrzebowanie środowiska lokalnego na dane statystyczne. Celem opracowania jest analiza poziomu rozwoju małych i średnich miast województwa małopolskiego na podstawie integracji danych statystycznych statystyki publicznej oraz nowych źródeł. W obserwacji uwzględniono wymiar demograficzny, gospodarczy oraz szeroko rozumianą infrastrukturę społeczną miast, dla pełnego zobrazowania problemu. Dopelnieniem informacji jest syntetyczny wskaźnik rozwoju (uwzględniający wymienione wcześniej wymiary). Metodologia zastosowana podczas tworzenia wskaźnika zakładała w pierwszej kolejności odpowiedni dobór zmiennych, a następnie doprowadzenie ich do porównywalności metodą unitaryzacji. Wskaźnik został wyznaczony dla każdej badanej jednostki. Otrzymany wskaźnik pozwolił na wskazanie kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego miast województwa małopolskiego. Zbadane zostały zależności pomiędzy sytuacją demograficzną miast, a ich potencjałem gospodarczym i dostępnością infrastruktury społecznej. Analiza pozwoliła również na wskazanie jednostek z potencjałem rozwojowym oraz tych, które zagrożone są procesem dezurbanizacji. Otrzymane wyniki niosą ze sobą wartość poznawczą zarówno dla zwykłego odbiorcy informacji płynących ze statystyki publicznej, ale również mogą być cenne dla jednostek samorządu terytorialnego czy innych instytucji, jako wsparcie w tworzeniu polityk publicznych.

Łączenie danych w nowym badaniu osób niepełnosprawnych

Marta Osuch

Urząd Statystyczny w Krakowie

Celem referatu jest przedstawienie nowego badania statystyki publicznej w całości opartego na administracyjnych źródłach danych. W ramach tego badania realizowanego przez Urząd Statystyczny w Krakowie wykorzystane będą dane z systemów informacyjnych powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, z systemów informacyjnych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, z systemów informacyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z systemów informacyjnych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z systemów informacyjnych Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA oraz z systemów informacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej. Łączone będą dane z Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności MRPiPS, Centralnego Rejestru Ubezpieczonych oraz Systemu emerytalno-rentowego EMIR i Systemu emerytalno-rentowego RENTIER ZUS, Systemu kompleksowej obsługi świadczeń emerytalno-rentowych KRUS, Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA i Systemu informacyjnego MON. Dzięki łączeniu danych możliwa będzie szeroka charakterystyka osób niepełnosprawnych prawnie obejmująca cechy demograficzne, aktywność ekonomiczną, a także przyczyny niepełnosprawności oraz wskazania poziomu potrzeby wsparcia, czy posiadanie karty parkingowej. W kolejnych latach planowane jest także łączenie z danymi z Krajowego Systemu Monitoringu Świadczeń Społecznych MRPiPS oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przedstawione zostaną problemy związane z łączeniem wielu zbiorów danych z systemów informacyjnych wielu gestorów. We wnioskach uwaga zostanie zwrócona na prawny aspekt definiowania niepełnosprawności, a także na jego konsekwencje dla badań statystyki publicznej. Przedstawione zostaną także działania podejmowane zgodnie z fundamentalnymi zasadami statystyki publicznej, w tym zostanie omówiona współpraca z gestoraми danych, podejmowana w trosce o rzetelne i obiektywne informacje o osobach niepełnosprawnych prawnie w Polsce.

Wykorzystanie zasobów statystyki publicznej do oceny wpływu metrologii na gospodarkę

dr hab. Mariusz Doszyń, prof. US,
dr hab. Małgorzata Tarczyńska-Łuniewska, prof. US,
dr hab. Paweł Majda, prof. ZUT, prof. dr hab. Mirosław Pajor,
dr Barbara Batóg, dr Monika Rozkrut, dr Dominik Rozkrut
Uniwersytet Szczeciński

Celem artykułu jest omówienie użyteczności zasobów statystyki publicznej dla analiz metrologicznych i oceny wpływu metrologii na gospodarkę. Statystyka publiczna dostarcza kluczowych informacji dla metrologii, obejmujących w szczególności dane makroekonomiczne, produkcję przemysłową, wyniki finansowe przedsiębiorstw, statystykę nauki, techniki i innowacji oraz dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach. Wnioski z takiej analizy danych mogą być użyteczne dla decydentów politycznych, przedsiębiorców oraz instytucji naukowych i badawczych, aby zrozumieć rolę metrologii w gospodarce, identyfikować obszary wymagające wsparcia czy inwestycji oraz planować strategie rozwoju sektorów związanych z metrologią.

Statystyki eksperymentalne dla monitorowania zrównoważonego rozwoju na poziomie regionalnym i lokalnym

Renata Bielak

Aleksandra Kubecka

Główny Urząd Statystyczny

Rzetelne dane, dostarczane przez statystykę publiczną, mają kluczowe znaczenie dla planowania strategicznego i podejmowania decyzji na różnych poziomach administracji. Są one narzędziem do wdrażania działań ukierunkowanych na zapewnienie zrównoważonego rozwoju, zgodnie z Agendą 2030 ONZ. Aby zapewnić jak najlepsze informacje dla decydentów, GUS wykorzystuje innowacyjne metody i techniki łączenia danych. Efektem tych prac są m.in. eksperymentalne wskaźniki monitorujące Cele Zrównoważonego Rozwoju Agendy 2030 (Sustainable Development Goals – SDGs). Dzięki zintegrowaniu różnych źródeł danych, w tym z teledetekcji satelitarnej, możliwe było wyliczenie wskaźników dotyczących dostępności do dróg na obszarach wiejskich, a także otwartych przestrzeni publicznych i zużycia gruntów w miastach. Celem wystąpienia jest zaprezentowanie rezultatów prac eksperymentalnych na rzecz doskonalenia pomiaru postępu w realizacji SDG. Przedstawione zostaną nowe wskaźniki wraz z omówieniem sposobu ich udostępniania odbiorcom. Aby zapewnić przystępne korzystanie ze statystyk eksperymentalnych SDG, GUS przygotował specjalną witrynę, która prezentuje nowatorskie dane dla regionów i miast. Eksperymentalnym danym towarzyszą interaktywne wizualizacje i wskaźniki kontekstowe, a także szereg informacji uzupełniających. Intuicyjny, prosty w obsłudze charakter narzędzia ma ułatwić użytkownikom interpretację prezentowanych zjawisk, a w efekcie stanowić wsparcie w podejmowaniu decyzji na poziomie lokalnym.

Wykorzystanie danych statystyki publicznej w kreowaniu i monitorowaniu lokalnych polityk publicznych

dr hab., prof. UwB Dorota Wyszowska

Urząd Statystyczny w Białymstoku,
Uniwersytet w Białymstoku

Jednostki samorządu terytorialnego zostały powołane do życia, aby dostarczając lokalnych dóbr i usług publicznych, dbać o rozwój jednostek terytorialnych oraz poprawiać warunki życia swoich mieszkańców. Wypełniając to zadanie muszą realizować przemyślane polityki publiczne w zakresie przypisanych im zadań dotyczących: transportu, edukacji, zdrowia, ochrony środowiska, opieki społecznej itp. Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego mają świadomość tego, że kreowanie, a następnie monitorowanie efektów realizacji tych polityk jest możliwe jedynie z wykorzystaniem rzetelnych i powtarzalnych danych, których może im dostarczyć statystyka publiczna. Celem wystąpienia będzie przedstawienie dobrych praktyk odnoszących się do współpracy Urzędu Statystycznego w Białymstoku z miastem Białystok i Białostockim Obszarem Funkcjonalnym w zakresie planowania i monitorowania efektów wybranych lokalnych polityk publicznych.

Statystyczna ewaluacja polityki publicznej na przykładzie instytucjonalnej pieczy zastępczej

dr Bartosz Łukaszewski

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Niniejszy referat zogniskowany jest wokół koncepcji polityki publicznej (policy) jako międzysektorowego mechanizmu wypracowywania sposobów wypełniania potrzeb społecznych. Statystyka i oferowane przez nią narzędzia stanowią fundament ewaluacji działań podejmowanych przez poszczególne instytucje, organizacje pozarządowe i członków lokalnych społeczności skupionych w grupach nieformalnych. Jednym z kluczowych zadań szeroko pojętej polityki publicznej (i ściślej pojmowanej polityki społecznej) jest zwiększanie spójności społecznej w zakresie egalitaryzacji szans dzieci i młodzieży wywodzącej się z rodzin dysfunkcyjnych i terenów zgettoizowanych. Jednostki te, zgodnie z Ustawą o pieczy zastępczej, mogą uzyskać wsparcie w zakresie placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym placówek wsparcia dziennego. Autorskie badania, stanowiące podstawę empirycznej części referatu, oparte są na ewaluacji 13 lat funkcjonowania klubów młodzieżowych prowadzonych przez Fundację „Naszym Dzieciom” (Warszawa), placówek prowadzonych w formie łączonej (specjalistyczno-opiekuńczej) z elementami oddziaływania terapeutycznego. Oprócz danych typowo opisowych ewaluacja zawiera także wielozmiennowe modele korelacyjne, a także minimum trójzmiennowe modele regresji liniowej, oparte na danych z kwestionariuszy ankiet „face to face”.

Wykorzystanie danych ze statystyk PNT-02 i PNT-02/u do oceny skuteczności fiskalnych instrumentów wspierania innowacyjności przedsiębiorstw

dr hab., prof. UW Krzysztof Szczygalski

prof. dr hab. Barbara Liberda

dr hab. Jacek Lewkowicz

Uniwersytet Warszawski

Ankiety „Sprawozdanie o innowacjach w przemyśle” (PNT-02) oraz „Sprawozdanie o innowacjach w usługach” (PNT-02/u) są polską wersją badania Community Innovation Survey (CIS) koordynowanego przez Eurostat. Badania są realizowane co dwa lata i obejmują około 15 tysięcy przedsiębiorstw. Dane z ankiet PNT-02 i PNT-02/u są wykorzystywane przez Główny Urząd Statystyczny w regularnej obszernej publikacji „Działalność innowacyjna przedsiębiorstw”. Prezentowany referat wskazuje na dodatkowe możliwości wykorzystania danych z tych statystyk. Dzięki analizie danych jednostkowych i wykorzystaniu panelowej struktury baz PNT-02 i PNT-02/u możliwa jest ewaluacja wybranych polityk publicznych, taka jaka jest prowadzona w innych krajach realizujących badanie CIS. Podczas wystąpienia omówione zostaną wyzwania techniczne i metodologiczne związane z pracą na zanonimizowanych danych jednostkowych z wielu edycji PNT-02 i PNT-02/u. Zaprezentowane zostaną wyniki badania skuteczności proinnowacyjnych ulg podatkowych oraz grantów na działalność innowacyjną przedsiębiorstw w latach 2016-2020. Przeprowadzona analiza wskazuje, że zarówno ulgi jak i granty pozytywnie wpływają na innowacyjność firm. Ulgi podatkowe mają silniejszy wpływ na wprowadzanie innowacji produktowych i procesowych, podczas gdy pomoc bezpośrednia jest ważniejsza dla prowadzenia przez firmy działalności B+R oraz na ich aktywność patentową. Efekty są silniejsze dla firm o mniejszym doświadczeniu innowacyjnym. [współautorzy referatu: prof. dr hab. Barbara Liberda, dr hab. Jacek Lewkowicz]

Badanie koniunktury gospodarczej: rozwój i przykłady wykorzystania danych

Mirosław Błażej

Hubert Stefaniak

Główny Urząd Statystyczny

Badanie koniunktury gospodarczej: rozwój i przykłady wykorzystania danych. Autorzy: Mgr Mirosław Błażej; GUS Mgr Hubert Stefaniak; GUS [Cel] W referacie zaprezentowano metodologiczne i poznawcze aspekty badania koniunktury gospodarczej, szczególnie jego rozwój czy wykorzystanie danych do dodatkowych analiz i zastosowań. Dodatkowe elementy obejmują wpływ wojny w Ukrainie na sytuację przedsiębiorstw, szybką diagnozę strukturalną procesów makroekonomicznych na poziomie mikro (Mic-Mac), czy udostępnione w marcu br. wyniki modułu badającego bariery w eksporcie usług. Obok powyższych, zaprezentowane zostaną także efekty dodatkowych prac wykorzystujących dane z badania (luka produktowa, luka pracownicza, a także zegar koniunktury). [Metodologia] Do standardowego badania koniunktury gospodarczej dołączane są dodatkowe moduły. Początkowo dotyczyły pandemii, następnie zagadnienie to zostało zastąpione pytaniami o wojnę. Obecnie dodatkowy moduł zawiera pytania o podstawowe procesy makroekonomiczne: inwestycje, rynek pracy, procesy cenowe, dostarczając rzadkiej w badaniach statystyki publicznej podstawy behawioralnej decyzji firm. [Rezultaty] Dane z dodatkowych modułów dostarczają – równoległe z wynikami standardowej części – informacji o bieżących ocenach wpływu wojny na działalność przedsiębiorstw oraz o aktualnych, kluczowych zagadnieniach gospodarczych. Pierwsze wyniki są prezentowane w kilka dni po przeprowadzeniu badania w ogromnej szczegółowości przekrojów. [Wnioski] Z uwagi na skalę, tematykę i szczegółowość badanie jest bezprecedensowym źródłem szybkiej informacji o konsekwencjach sytuacji nadzwyczajnych (wojna w Ukrainie), wybranych aspektach działania przedsiębiorstw (bariery w eksporcie usług) czy kluczowych procesach makroekonomicznych z perspektywy firmy (Mic-Mac). Wyniki badania pozwalają GUS na dostarczanie dodatkowej, analitycznej informacji, co do ważnych zjawisk: pozycja cykliczna gospodarki, luka produktowa czy „chomikowanie” pracy.

Klasyfikacja lokalnych rynków pracy w województwie wielkopolskim w świetle analizy składowych głównych dla danych podwójnie wielowymiarowych

dr hab., prof. UEP Marcin Szymkowiak

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Urząd Statystyczny w Poznaniu

Wojciech Łukaszonek

Urząd Statystyczny w Poznaniu

Obserwowane współcześnie zmiany zachodzące na rynkach pracy, ich dynamika oraz kierunki są odzwierciedleniem zmian cywilizacyjnych, zarówno tych gospodarczych jak i społecznych. Niewielka elastyczność rynków pracy, zwłaszcza po stronie podaży, wynika między innymi z długotrwałego procesu kształcenia kadr zawodowych (nabywania nowych kompetencji). Zatem, próby analizy rynków pracy, nawet ograniczone lokalnie, stanowią pewne wyzwanie o charakterze metodologicznym. Procesy napędzające zmiany na rynkach pracy mają charakter długotrwały, kumulatywny, w związku z tym analizy ograniczone do jednego momentu w czasie, bądź porównujące zmiany między dwoma (kilkoma) momentami czasu, mogą być niewystarczające, a nawet prowadzące do błędnych wniosków. Głównym celem referatu jest ocena lokalnych rynków pracy z wykorzystaniem metod analizy statystycznej dla danych podwójnie-wielowymiarowych, tj. obejmujących zarówno zmienność cech jak i zmienność w czasie. W wystąpieniu autorzy dokonają klasyfikacji powiatów województwa wielkopolskiego, na podstawie 12 charakterystyk związanych z rynkiem pracy, a obserwowanych w latach 2004-2022. Dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych poddano unitaryzacji zerowanej, a następnie analizie składowych głównych dla danych podwójnie-wielowymiarowych (DMPCA – Doubly Multivariate Principal Components Analysis) – w trzech wariantach: z wykorzystaniem modelu dla macierzy kowariancji o postaci iloczynu Kroneckera, z wykorzystaniem nieliniowego modelu jądrowego oraz z wykorzystaniem modelu dla danych funkcjonalnych. Uzyskane rezultaty poddano grupowaniu metodą Warda, będącą podstawą klasyfikacji powiatów w województwie wielkopolskim ze względu na sytuację na rynku pracy.

Wpływ pandemii covid-19 na kształtowanie się wskaźników makroekonomicznych według regionów

dr Dorota Rozmus

Urząd Statystyczny w Katowicach

Pandemia COVID-19 miała ogromny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wprowadzone ograniczenia dla działalności gospodarczej wpłynęły na wyniki i kształtowanie się poszczególnych kategorii makroekonomicznych. Od 2020 roku wyraźne są skutki działania pandemii, w związku z czym wszystkie dotychczasowe mechanizmy kształtowania się zjawisk gospodarczych, w tym także wyników przedsiębiorstw, uległy znacznemu zakłóceniu. Podstawą do przeprowadzenia analizy były dane wynikowe z realizowanego przez Urząd Statystyczny w Katowicach badania Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym. Dane dotyczyły poszczególnych kategorii makroekonomicznych, takich jak produkcja globalna, zużycie pośrednie i wartość dodana brutto według sekcji rodzajów działalności PKD i regionów (NUTS 2). W analizach wpływu czynników zakłócających na wskaźniki makroekonomiczne zastosowano metodę prognoz kombinowanych, które powstały poprzez połączenie wyników prognoz wynikających z różnych metod. Celem badania było dokonanie prognozy dla lat 2020-2021 przy założeniu, że nie wybuchłaby pandemia. Nowatorstwo opracowania polega nie tylko na tym, że obejmuje obszar poszczególnych regionów Polski, ale przede wszystkim na tym, że pozwala na porównanie na przestrzeni dwóch lat skutków pandemii pod kątem uzyskanych przychodów (produkcja globalna), kosztów (zużycie pośrednie) i salda (wartość dodana brutto). Zestawiając dane rzeczywiste i dane prognozowane odpowiednio dla 2020 i 2021 roku możliwe było zbadanie skali wpływu wartościowo i w punktach procentowych oraz kierunku – zysk/strata, według rodzajów działalności. W Polsce obserwuje się znaczne zróżnicowanie pod względem uzyskanej wartości produktu krajowego brutto/wartości dodanej brutto według regionów. Porównując dane przedstawiające rzeczywiste wartości oraz wartości prognozowane okazało się, że niektóre regiony były znacznie mniej odporne na negatywne skutki pandemii, głównie za sprawą rodzaju prowadzonej działalności zlokalizowanych na ich terenie przedsiębiorstw lub jednostek lokalnych przedsiębiorstw.

Nowe źródła danych w badaniu aptek

Maria Penpeska

Urząd Statystyczny w Krakowie

Celem wystąpienia jest przedstawienie informacji na temat możliwości wykorzystania nowych danych ze źródeł administracyjnych w badaniu 1.29.09 „Apteki”, prezentujących stan obecny oraz potencjalne możliwości rozwoju. W ramach prezentacji omówione zostaną koncepcyjne ramy badania 1.29.09 „Apteki” realizowanego dotychczas z wykorzystaniem formularza sprawozdawczego o symbolu ZD-5 Sprawozdanie apteki i punktu aptecznego. Zaprezentowane zostaną również wyniki prac prowadzonych przez Urząd Statystyczny w Krakowie, mających na celu zwiększenie wykorzystania administracyjnych źródeł danych w badaniu. Dane pochodzące z systemu informatycznego Narodowego Funduszu Zdrowia o farmaceutach i technikach farmacji realizujących recepty refundowane w aptekach i punktach aptecznych umożliwiają opracowanie znaczącej części informacji wynikowych pozyskiwanych obecnie za pomocą formularza ZD-5 Sprawozdanie apteki i punktu aptecznego. Realizacja badania z wykorzystaniem danych administracyjnych pozwoli na zmniejszenie obciążenia jednostek sprawozdawczych, wyeliminowanie ograniczeń związanych z kompletnością sprawozdania, jak również błędów dotyczących wielokrotnego wykazywania tych samych pracujących zatrudnionych w kilku placówkach. Przedstawione zostanie porównanie danych za 2022 r. przekazanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia z informacjami zebranymi za pomocą formularza ZD-5 Sprawozdanie apteki i punktu aptecznego. W zbiorze NFZ rozpoznano 58,2 tys. farmaceutów i techników farmaceutycznych realizujących recepty w aptekach/punktach aptecznych działających na koniec 2022 r. Ponad 66% z nich pracowało w jednej placówce (60% farmaceutów i 72% techników), w dwóch – ponad 19% (21% farmaceutów i 19% techników), a w trzech – ponad 7% (9% farmaceutów i 6% techników). Osoby realizujące recepty w czterech lub więcej aptekach/punktach aptecznych stanowiły ponad 7% personelu (11% farmaceutów i 4% techników).

Ubóstwo energetyczne – pomiar i ocena sytuacji w jednostkach terytorialnych

dr hab., prof. IRWiR Sławomir Kalinowski

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

dr hab., prof. UPP Aleksandra Łuczak

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Ubóstwo ze względu na swoją wielowymiarowość i liczne negatywne konsekwencje w społeczeństwie jest jednym z najistotniejszych problemów społecznych na świecie. W związku z tym prowadzone są liczne dyskusje i analizy dotyczące ubóstwa ekonomicznego. Tego typu ubóstwo oznacza sytuację gospodarstw domowych lub pojedynczych osób, które nie są w stanie zapewnić sobie wystarczających środków finansowych czy też zasobów materialnych na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb życiowych. Z ubóstwem ekonomicznym związane jest ubóstwo energetyczne, o którym rzadziej się mówi, mimo jego ważności i aktualności skorelowanej ze wzrostem cen nośników energii. Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe ma trudności w opłaceniu rachunków za energię lub usługi energetyczne, pojawiają się problemy z odpowiednią izolacją mieszkania, czy też występuje ograniczony dostęp do materiałów, które są niezbędne do ogrzewania (klimatyzowania) mieszkania. Sytuacja taka powoduje niemożność zapewnienia sobie podstawowych potrzeb związanych z komfortem cieplnym i energetycznym gospodarstwa domowego. Przesłanki te skłaniają do podjęcia badań nad ubóstwem energetycznym. Celem badania była ocena poziomu ubóstwa energetycznego gospodarstw domowych w powiatach województwa mazowieckiego w 2023 roku. W badaniu wykorzystano dane pierwotne zebrane wśród 2000 gospodarstw domowych w województwie mazowieckim. Opracowano również procedurę pozwalającą wyznaczyć syntetyczną miarę ubóstwa energetycznego z wykorzystaniem intuicjonistycznej rozmytej metody TOPSIS. Przeprowadzone badania mają pomóc w ograniczeniu ubóstwa energetycznego w jednostkach terytorialnych i kształtowaniu polityki społecznej.

Mediana wynagrodzeń i przeciętne wynagrodzenie – częściej, bardziej szczegółowo, w nowych agregacjach

dr Wiesława Gierańczyk

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Statystyka publiczna, jako gestor oficjalnych danych statystycznych, stanowi fundamentalne wsparcie dla monitorowania i diagnozowania rozwoju kraju i regionów, w tym w zakresie sytuacji na rynku pracy. W badaniach rynku, wynagrodzeń i kosztów pracy od 2009 roku specjalizuje się Urząd Statystyczny w Bydgoszczy. Wynagrodzenia w statystyce rynku pracy to wypłaty pieniężne należne pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy. Obecnie w statystyce publicznej podstawowym źródłem informacji o wynagrodzeniach jest badanie Wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Dostarcza ono m.in. danych o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach w gospodarce narodowej z częstotliwością roczną i kwartalną i dla sektora przedsiębiorstw z częstotliwością roczną, kwartalną i miesięczną w krótkim czasie od zakończenia badanego okresu. Główne źródła danych do tego badania stanowią sprawozdania sporządzane przez dobrane podmioty gospodarki narodowej. Dane na sprawozdaniach zbierane są metodą przedsiębiorstw. Na podstawie tych danych nie jest możliwe wyliczenie miar pozycyjnych wynagrodzeń (w tym mediany) i obrazowanie rozkładu wynagrodzeń w agregacjach odnoszących się do cech demograficzno-społecznych zatrudnionych, np. płci i wieku. Nie dają one również możliwości prezentowania miar wynagrodzeń na niskich poziomach agregacji. W celu zaspokojenia potrzeb i dostarczenia dodatkowych informacji statystycznych, w szczególności mediany wynagrodzeń miesięcznych, w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy wypracowano metodykę wyliczania wynagrodzeń na podstawie źródeł administracyjnych. Do Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na rok 2024 wprowadzamy nowe badanie wynagrodzeń pod nazwą Rozkład wynagrodzeń w gospodarce narodowej, którego wyniki - przeciętne miesięczne wynagrodzenie i mediana miesięcznych wynagrodzeń będą udostępniane z częstotliwością miesięczną do poziomu gminy, z uwzględnieniem podmiotów małych i cech zatrudnionych.

Edukacja statystyczna kształtująca odbiorców

Klaudyna Kurpisz

Urząd Statystyczny w Warszawie

Jednym z obszarów działalności promocyjnej statystyki publicznej jest edukacja. Jak mawiał Galileusz „Nagromadzenie danych to nie jest jeszcze nauka” dlatego już od wielu lat edukujemy różne grupy odbiorców by kształtować świadomych użytkowników danych statystycznych. System Edukacji Statystycznej stoi jednak w obliczu ciągłych zmian. Pierwsze wymusiła pandemia, kolejne są pochodnymi pojawiania się coraz nowszych technologii komunikacyjnych. Konieczność dostosowania się do potrzeb i oczekiwań adresatów edukacji wymaga zmiany zarówno w sposobach uczenia się jak i nauczania. Największym wyzwaniem stojącym przed edukatorami Systemu Statystyki Publicznej jest nauka wykorzystywania nowych technologii do jeszcze skuteczniejszego kształtowania społeczeństwa korzystającego poprawnie z informacji. W trakcie wystąpienia zaprezentowana zostanie ewolucja produktów edukacyjnych oraz podejścia do ich odbiorców. W efekcie przedstawionych zmian edukacja statystyczna przekształciła się z informacyjnej na kształtującą postawy w stosunku do danych, informacji i wynikającej z tego wiedzy.

Edukacja statystyczna wobec wyzwań współczesnych trendów

Ewelina Konarska-Michalczyk

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Sztuczna inteligencja oraz grawitalizacja to jedne z trendów, które wywierają wpływ również w dziedzinie edukacji. Oczekiwania, jak i umiejętności młodego pokolenia są wyzwaniem również dla edukacji statystycznej. Dotychczasowe metody nauczania muszą być udoskonalone, aby zbudzić zainteresowanie odbiorców. W prezentacji zostaną przedstawione metody oraz oczekiwania aktualne w edukacji oraz wśród obecnych oraz przyszłych pracowników.

Zwiększanie użyteczności opracowań statystycznych dzięki badaniom ich użytkowników

Tomasz Płachecki
dr Tomasz Żółtak
Bartłomiej Płatkowski
Instytut Badań Edukacyjnych

System monitoringu absolwentów szkół ponadpodstawowych, od 2021 roku, na podstawie danych z publicznych rejestrów dostarcza rokrocznie informacji o sytuacji edukacyjnej i zawodowej kolejnych roczników absolwentów szkół w Polsce. Jedną z najważniejszych grup docelowych, którym powinien zostać zapewniony dostęp do wyników monitoringu, stanowią dyrektorzy szkół i doradcy zawodowi. Aby wyjść naprzeciw ich potrzebom informacyjnym, przygotowano rozwiązanie pozwalające w automatyczny sposób generować oddzielny raport dla każdej z kilku tysięcy szkół oraz udostępniać im te raporty w bezpieczny sposób. W naszym wystąpieniu opiszemy działania podjęte aby zapewnić, że treść raportów będzie dla odbiorców użyteczna i prezentowana w zrozumiałym dla nich sposób. Działania te poprzedziły publikację raportów z pierwszej edycji monitoringu i były kontynuowane również w kolejnej edycji. Objęły przeprowadzenie serii wywiadów i warsztatów z dyrektorami szkół i doradcami zawodowymi, uzupełnionej badaniem ankietowym. Rezultatem było wprowadzenie szeregu zmian w prototypowej wersji raportu dla szkół. Zmiany te dotyczyły nie tylko sposobu przedstawiania wyników, lecz również ich zakresu. Korzystając z tego doświadczenia proponujemy zestaw wskazówek dotyczących badań z użytkownikami opracowań statystycznych, które mają pomóc w kształtowaniu oferty usług publicznych i podnoszeniu ich jakości. Pokażemy również – i zilustrujemy to przykładem – że brak możliwości spełnienia postulatów użytkowników (w tym przypadku: ze względu na konieczność ochrony danych osobowych) nie musi oznaczać braku zaspokojenia ich potrzeb. Wyjściem może okazać się rozwiązanie wykraczające poza początkowo rozważaną alternatywę.

Sposoby komunikowania wyników badań statystycznych w dobie zmian percepcji i kompetencji użytkowników

Michał Cabański

Małgorzata Górka

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Statystyka publiczna, jako gestor oficjalnych danych statystycznych, stanowi fundamentalne wsparcie dla monitorowania i diagnozowania rozwoju kraju i regionów. Specjalizacją Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy od 2009 roku jest statystyka rynku pracy, wynagrodzeń i kosztów pracy. Edukowanie to złożony proces upowszechniania wiedzy statystycznej wśród szerokiego grona odbiorców, zarówno teoretyków, jak i praktyków. Propagowanie wiedzy o statystyce rynku, zwiększanie świadomości społecznej na temat znaczenia badań statystycznych dla funkcjonowania kraju czy regionu, podnoszenie umiejętności wykorzystywania informacji statystycznych wśród administracji publicznej, naukowców, studentów jak i ogółu społeczeństwa, jest gwarantem właściwego wykorzystania informacji statystycznych w procesach podejmowania decyzji, czyniąc je bardziej przejrzystymi dla obywateli. Rzeczywistość opisywana przez statystykę publiczną staje się bardziej użyteczna w zarządzaniu na niskich poziomach terytorialnych. Działania omówione zostaną na kilku przykładach powiązanych z badaniem Pracujący w gospodarce narodowej. Skuteczne komunikowanie projektu opieramy na kilku krokach, z których każdy jest równie ważny i potrzebny. Każdy projekt rozpoczyna się od budowania strategii, poprzez planowanie działań do etapu wdrożenia ale niezwykle ważne jest też edukowanie w formie szkoleń i warsztatów. Uczestnicy konferencji będą mogli poznać przykłady zastosowania nowych środków komunikacji do promowania zarówno badań, wyników prac a także prowadzonych działań eksperymentalnych.

„O cenach do kawki” - komunikacja wewnątrz zespołu

Dagmara Oprych-Franków
Główny Urząd Statystyczny

Nasilenie procesów inflacyjnych, intensyfikacja zmian na rynku detalicznym wymaga efektywnej komunikacji i współpracy zespołu realizującego badanie cen konsumpcyjnych w 16 Urzędach Statystycznych i GUS na wszystkich etapach procesu produkcyjnego. Spotkania online „O cenach do kawki” kierowane do osób zaangażowanych w realizację badania pozwalają na wymianę poglądów i dyskusję we wszystkich aspektach związanych z badaniami cen konsumpcyjnych, w szczególności dotyczą tematów merytorycznych, spraw organizacyjnych oraz podejmowanych prac innowacyjnych i dostosowawczych do nowych wymogów prawnych i metodologicznych. W spotkaniu mogą uczestniczyć także wszyscy pracownicy statystyki publicznej zainteresowani tematyką inflacji.

Tajemnica statystyczna w erze Big Data

Grzegorz Kubalski

Związek Powiatów Polskich

Jedną z Fundamentalnych Zasad Statystyki Ogólnej ONZ jest zasada poufności gwarantująca, że indywidualne dane zbierane przez krajowe urzędy statystyczne w celu ich opracowywania statystycznego, niezależnie od tego czy dotyczą osób fizycznych, czy prawnych są ściśle poufne i wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych. W pełni zrozumiałym jest cel tej zasady – zagwarantowanie, że podmioty zobowiązane będą przekazywały dane bez obawy ich wykorzystania w innych celach. Jest ona też kodyfikacją powszechnie uznawanej tajemnicy statystycznej. Ta zastrzeżona konstrukcja wymaga w dzisiejszych czasach zderzenia z realiami społecznymi – oczekiwaniem przejrzystości działania władzy publicznej i technicznymi – coraz większym połączeniem naszego życia z systemami teleinformatycznymi gromadzącymi obszerne dane nas dotyczące. Referat pochyla się nad tymi zagadnieniami wskazując na konieczność nowego spojrzenia na tajemnicę statystyczną w dzisiejszych czasach.

Szacowanie poziomu szarej strefy w mikroprzedsiębiorstwach w oparciu o dane ankietowe

dr hab. Anna Czapkiewicz

Urząd Statystyczny w Kielcach

Szacowanie poziomu szarej strefy jest niezwykle istotne, zarówno ze względu na konieczność uwzględnienia jej w systemie rachunków narodowych, jak również z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju społeczno-gospodarczego. Metody pomiaru szarej strefy najogólniej można podzielić na dwie grupy: metody bezpośrednie i metody pośrednie. Do pierwszej grupy należą będą wszelkie badania ankietowe, natomiast druga grupa zawęży się do analizy „śladów” w danych makroekonomicznych. Celem badania jest oszacowanie szarej strefy w mikroprzedsiębiorstwach. Zaproponowana metoda bazuje na danych ankietowych, w których pytania dotyczące szarej strefy są zadane pośrednio. Do analizy wykorzystano odpowiedzi respondentów dotyczące dochodu, który satysfakcjonuje respondenta (właściciela firmy), kosztów i przychodu, który zapewniałby opłacalność działalności firmy. Odpowiedzi respondentów są analizowane z wykorzystaniem pytań kontrolnych dotyczących satysfakcji z działalności danej firmy. Do opracowania danych ankietowych zdefiniowano model ekonometryczny (model MUM). W modelu MUM zmienne objaśniające są zaburzone błędem wynikającym z istnienia szarej strefy. Został zatem skonstruowany efektywny estymator nieznanych parametrów. W celu uzyskania estymatorów o pożądanych własnościach, między innymi są wymagane replikacje obserwacji. W badaniu empirycznym zależność, w której zmienne objaśniające są obarczone błędem, została wyznaczona względem liczby pracowników w danej branży i danym regionie. Bazując na bilansowaniu pomiędzy przychodem, kosztami i dochodem, zakładając, że replikacjami są odpowiedzi ankietowanych, oszacowano szarą strefę w mikroprzedsiębiorstwach. Analizę przeprowadzono dla każdej sekcji i każdego regionu oddzielnie.

Użyteczność badania koniunktury w gospodarstwach rolnych (AK-R) w kontekście regionalnego zróżnicowania i zmieniającej się sytuacji polskiego rolnictwa

Kamil Grabarczyk

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Rolnictwo, mimo stosunkowo niewielkiego udziału w generowaniu wartości PKB, odgrywa istotną rolę w polskiej gospodarce m.in. pod względem wpływu na pozostałe sektory i bezpieczeństwo żywnościowe, a także kształtowanie struktury osadniczej i tworzenie miejsc pracy dla lokalnej ludności. Między innymi z tych względów pojawiła się potrzeba stworzenia narzędzia, które pozwoliłoby na ocenę kondycji tego sektora gospodarki. Jest nim Ankieta koniunktury w gospodarstwach rolnych - jakościowe badanie autorskie Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze realizowane od 2012 roku. W prezentacji przedstawiona zostaje geneza badania, jego format, sposób przeprowadzania oraz wyniki na poziomie ogólnopolskim oraz wojewódzkim. Podjęta zostaje także próba porównania wyników ze zwizualizowanymi danymi ilościowymi dot. zatrudnienia i przeciętnej powierzchni gospodarstw rolnych pochodzącymi z zasobów informacyjnych GUS oraz ARiMR. Wiodący element stanowi prezentacja wskaźników - prostych i złożonych - opracowanych w celu badania subiektywnych ocen gospodarstw rolnych w odniesieniu do ich ogólnej i szczegółowej sytuacji aktualnej i prognozowanej. Wyniki są porównane na poziomie ogólnokrajowym w formie szeregów czasowych oraz wojewódzkim w formie wykresów pudełkowych. Na tej podstawie określone są okresowe wahania koniunktury oraz zróżnicowanie regionalne sektora rolniczego. Zauważone zostają różnice wartości wskaźników występujące między poszczególnymi województwami, a także ogólnokrajowe tendencje wskazujące na utrzymujące się negatywne oceny sytuacji gospodarstw rolnych oraz odnotowane pogorszenie sytuacji gospodarstw od 2018 roku. Oceniona zostaje wartość informacyjno-prognostyczna oraz elastyczność badania na zmieniające się czynniki zewnętrzne wpływające na sytuację polskiego rolnictwa. Autorem prezentacji jest mgr Kamil Grabarczyk, pracownik US w Zielonej Górze. Wsparcia merytorycznego udzieliła dr Ewa Synówka, pracownik naukowy Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Kobiety w organizacjach non – profit w Polsce

Tomasz Sekuła

Joanna Wątroba

Urząd Statystyczny w Krakowie

Autorzy: Weronika Buczek Anna Fediuk Aleksandra Kopacz Agnieszka Pacut Tomasz Sekuła Joanna Wątroba Temat udziału kobiet w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym zyskuje na znaczeniu w debacie publicznej w Polsce i na świecie. Niniejsze wystąpienie koncentruje się na roli kobiet w organizacjach non – profit w Polsce. Kobiety pełnią istotne role w sektorze społecznym, obejmując funkcje zarządcze, aktywnie uczestnicząc jako członkinie oraz wolontariuszki. Ich zaangażowanie wspiera różnorodność i przyczynia się do osiągnięcia konkretnych celów społecznych. Wśród organizacji non-profit znajdują się grupy z wysokim współczynnikiem feminizacji m.in. stowarzyszenia kobiece, koła gospodyń wiejskich, społeczne podmioty wyznaniowe. Większe zaangażowanie kobiet występują także w podmiotach zajmujących się ochroną zdrowia, pomocą społeczną, edukacją, kulturą, sztuką oraz rozwojem lokalnym. Celem wystąpienia jest opis udziału oraz zmian jakie na przestrzeni lat nastąpiły w aktywności kobiet w organizacjach non-profit w Polsce. Autorzy wystąpienia koncentrują się na dwóch ujęciach. Pierwsze dotyczy udziału kobiet w działalności organizacji non-profit biorąc pod uwagę m.in. członkostwo, prace społeczną, zatrudnienie. Z kolei drugie ujęcie prezentuje charakterystykę organizacji typowo kobiecych np. kół gospodyń wiejskich. Analiza źródeł danych umożliwiła uzyskanie wszechstronnego spojrzenia na partycypację kobiet w różnych rodzajach organizacji. Zaprezentowane dane pokazują zróżnicowanie zaangażowania kobiet w sektorze non-profit w zależności od rozmaitych obszarów, w których realizowane są cele statutowe podmiotów społecznych. Wystąpienie przygotowano na podstawie danych gromadzonych przez Ośrodek Badania Gospodarki Społecznej Urzędu Statystycznego w Krakowie. Do analizy wykorzystano dane z formularza „SOF-1 - Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych” oraz źródła danych administracyjnych.

Pozyskiwanie danych statystycznych: wczoraj i dziś

Dominika Korba

Milena Plona

Urząd Statystyczny w Warszawie

Statystyka publiczna stale rozwija zasób swoich technik i metod pracy. W ostatnim czasie dużą uwagę poświęcamy wykorzystaniu nowych źródeł danych, takich jak dane administracyjne oraz wdrażaniu nowoczesnych technologii, pozwalających bardziej efektywnie gromadzić i przetwarzać zebrane informacje. Warto jednak pamiętać, że również sposób pozyskiwania danych statystycznych bezpośrednio od respondentów w ciągu ostatniego dwudziestolecia uległ ogromnym zmianom, przyczyniając się do zmniejszenia ich obciążeń sprawozdawczych oraz ułatwiając realizację obowiązków na rzecz statystyki publicznej. Podczas naszego referatu zabierzemy Państwa w podróż w czasie, pokazując jak zmienił się proces zbierania danych w badaniach statystycznych z zakresu wyników przedsiębiorstw niefinansowych. Opowiemy o takich krokach milowych, jak wdrożenie w polskiej statystyce publicznej sprawozdawczości elektronicznej i specjalizacji urzędów statystycznych oraz przedstawimy wybrane rozwiązania ułatwiające sprawozdawcom przekazywanie danych statystycznych i doskonalące jakość pozyskiwanych informacji.

Statystyka przyszłości. Jaki może być wpływ trendów i megatrendów na rolę i kierunki rozwoju

Jarosław Kalski

Główny Urząd Statystyczny

Zadaniem statystyki publicznej jest zapewnienie rzetelnego, obiektywnego i systematycznego informowania społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Aby realizować to zadanie, statystyka musi podejmować szereg działań doskonalących swoją ofertę i dostosowujących ją do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, do świata w którym już obecnie generuje się ogromne ilości danych. A jak będzie w przyszłości? W ramach wystąpienia przedstawione zostaną wybrane megatrendy i trendy, które mogą mieć największy wpływ na ewolucję GUS i systemu statystyki publicznej. Wskazane zostaną przykłady obecnie realizowanych działań innowacyjnych, które pozwalają stwierdzić, że „Statystyka przyszłości jest już tu”. Ponadto, zostanie podjęta próba przedstawienia możliwych scenariuszy i dróg rozwoju GUS oraz odpowiedź na pytanie – jakie będą tematy konferencji z okazji 60-lecia Fundamentalnych Zasad Statystyki Publicznej ONZ?

Zmodyfikowany test normalności Cramera-von Misesa

Damian Stoltmann

Uniwersytet Pomorski w Słupsku

Treścią prezentacji jest modyfikacja testu Cramera–von Misesa dla normalności. Modyfikacja ta polega na sparametryzowaniu wzoru na dystrybuantę empiryczną za pomocą dwóch parametrów, których wartości zależą od skośności i kurtozy w próbie. Proponowany test porównano z innymi popularnymi testami zgodności takimi jak np. test Szapiro-Wilka, test Andresona-Darlinga, test Cramera-von Misesa czy też zmodyfikowany test Lillieforsa. Moce testów obliczono dla szerokiego zbioru rozkładów alternatywnych, które podzielono na 9 grup zgodnie ze znakami skośności i kurtozy. Parametry tych rozkładów dobrano tak, aby ich podobieństwo do rozkładu normalnego, obliczone za pomocą specjalnie zdefiniowanej miary, było duże. Główną konkluzją prezentacji jest to, że sparametryzowanie dystrybuanty empirycznej ma znaczący wpływ na moc proponowanego testu.

Estymacja dla prób nielosowych z wykorzystaniem podejścia kalibracyjnego globalnych i kwantyli

dr, prof. UEP Maciej Beręsewicz
dr hab., prof. UEP Marcin Szymkowiak
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Urząd Statystyczny w Poznaniu

W ostatnich latach w statystyce publicznej obserwuje się bardzo duże zainteresowanie wykorzystaniem prób nielosowych. Ze względu na fakt, że dobór jednostek do takich prób nie wykorzystuje aparatu probabilistycznego wnioskowanie statystyczne bazujące na nich jest znacznie trudniejsze. Nie odzwierciedlają one na ogół docelowej populacji, w sensie rozkładów kluczowych cech, co zazwyczaj jest konsekwencją zjawiska autoselekcji i w efekcie wprowadza znaczne obciążenie wyników w procesie estymacji. W niniejszej prezentacji autorzy rozważają możliwości wykorzystania podejścia kalibracyjnego dla wartości globalnych i kwantyli oraz proponują jego rozszerzenie do istniejących estymatorów w kontekście prób nielosowych, takich jak IPW (ang. Inverse Probability Weighting), MI (ang. Mass Imputation) oraz DR (ang. Doubly Robust). W odpowiednio zaprojektowanym badaniu symulacyjnym autorzy pokazali, że proponowane rozwiązania są bardziej odporne na błędną specyfikację modelu, a w rezultacie pomagają zmniejszyć błąd systematyczny i poprawić wydajność procesu estymacji. Autorzy wykorzystali również omawiane metody do oszacowania udziału wolnych miejsc pracy skierowanych do pracowników z Ukrainy w Polsce, wykorzystując zintegrowany zestaw danych administracyjnych i z badania popytu na pracę.

Bimodal Power Laplace Distribution

dr hab. Piotr Sulewski

Uniwersytet Pomorski w Słupsku

Pierwszym (głównym) celem referatu jest wprowadzenie nowego, elastycznego, dwu modalnego rozkładu o nazwie „Bimodal Power Laplace” (BPL) . Drugim (dodatkowym) celem jest chronologiczny przegląd rozkładów należących do rodziny rozkładów Laplace’a. W referacie zostaną przedstawione najważniejsze właściwości proponowanego rozkładu takie jak funkcja gęstości, dystrybuanta, wartości modalne, punkty przecięcia, kwantyle, momenty i instrukcje generowania liczb pseudolosowych. Nieznane parametry nowego rozkładu będą szacowane metodą największej wiarygodności. Zostanie także podjęta tematyka entropii Shannona, Tsallisa i Renyi oraz macierzy informacyjnej Fishera. Referat zakończy się przykładami ilustrującymi stosowalność i elastyczność proponowanego rozkładu.

Estymacja typu SPREE liczby osób z niepełnosprawnościami pod względem ich aktywności ekonomicznej

dr hab., prof. UEP Marcin Szymkowiak
dr Kamil Wilak

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Urząd Statystyczny w Poznaniu

Stworzenie równych szans dla osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy pozostaje wyzwaniem dla wielu krajów na całym świecie. Lepsze zrozumienie zjawiska niepełnosprawności, zwłaszcza w odniesieniu do sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy, wymaga posiadania odpowiednich danych statystycznych. W kontekście formułowania polityki rynku pracy kluczową rolę odgrywa informacja na temat osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym. Ważne jest, aby taka informacja była dostępna nie tylko na poziomie całego kraju, ale również na niższym poziomie agregacji przestrzennej. Głównym celem referatu jest uzyskanie wiarygodnych oszacowań najważniejszych wskaźników rynku pracy (współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia) osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym w Polsce na poziomie województw. W tym kontekście wykorzystano estymację typu SPREE w oparciu o dane z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności 2011–2019 oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Wykorzystanie metody SPREE pozwoliło na uzyskanie szacunków cechujących się wysoką precyzją i stabilnością w czasie, znacznie wyższą niż w przypadku klasycznego podejścia jakim jest estymacja bezpośrednia. Uzyskane szacunki wskazują, że dynamika zmian sytuacji na rynku pracy osób z niepełnosprawnością w wieku produkcyjnym jest zgodna z tendencjami obserwowanymi w całej populacji osób w wieku produkcyjnym, natomiast nie zaobserwowano takich samych wzorców w ujęciu przestrzennym.

Zatrudnienie i wynagrodzenia w instytucjach kultury w latach 2019-2022

dr inż. Mariusz Cembruch-Nowakowski
Urząd Statystyczny w Krakowie

Celem wystąpienia jest przedstawienie wyników analizy dotyczącej zatrudnienia i wynagrodzeń w instytucjach kultury w latach 2019-2022. Problematyka zatrudnienia i wynagrodzeń stanowi ważny element szerokiej dyskusji na temat sytuacji ekonomiczno-społecznej w gospodarce narodowej i poszczególnych jej sektorach. Prezentowaną problematyką mogą być zainteresowane zarówno instytucje na poziomie państwowym jak i jednostki samorządu terytorialnego, które w swoich politykach muszą równoważyć dostępne zasoby finansowe z potrzebami lokalnych społeczności i sektora kultury, w tym przede wszystkim instytucji kultury, które są odpowiedzialne za dostępność, kształt i jakość oferty kulturalnej na danym terenie. Podstawą analizy są dane zebrane na formularzu o symbolu F-02/dk (Roczne sprawozdanie o finansach instytucji kultury) przez Ośrodek Statystyki Kultury Urzędu Statystycznego w Krakowie. Źródłem danych dotyczących gospodarki narodowej jest publikacja Głównego Urzędu Statystycznego Zatrudnienie i wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2022 roku. Prezentacja danych dotyczących zatrudnienia i wynagrodzeń w instytucjach kultury w latach 2019-2022 może ułatwić nakreślenie obrazu stanu tego sektora na tle całej gospodarki narodowej, szczególnie w kontekście pandemii Covid-19. Analizując dane z badanego okresu można wysunąć wniosek, że zarówno liczba pracujących jak zatrudnionych ogółem w instytucjach kultury w analizowanym okresie nie uległa znaczącym zmianom. Pewne zróżnicowanie można zauważyć uwzględniając charakter formy prawnej instytucji kultury. Z kolei, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w instytucjach kultury stanowi ten wskaźnik, którego dynamika objawiła się w badanym okresie systematycznym wzrostem, choć na tle całej gospodarki narodowej miesięczne wynagrodzenie było nieco niższe.

Przepływy ludności związane z zatrudnieniem – propozycja oszacowania czasu dojazdu do pracy

Sylwia Filas-Przybył
dr hab. Tomasz Klimanek

Urząd Statystyczny w Poznaniu

W referacie przedstawiona zostanie ogólna charakterystyka badania dojazdów do pracy przeprowadzonego w ramach Narodowego Spisu Powszechnego 2021, którego wynikiem będzie macierz przepływów ludności związanych z zatrudnieniem łącząca gminę miejsca zamieszkania z gminą miejsca pracy. Dodatkowo na podstawie zasobów OpenStreet-Map opracowana zostanie macierz dostępności zawierająca odległość drogową i czas przejazdu samochodem osobowym. Celem referatu jest przedstawienie wyników analizy korelującej informacje pochodzące z macierzy przepływów z odpowiednimi informacjami z macierzy dostępności. Dzięki zastosowanemu zabiegowi możliwe będzie wskazanie wartości przykładowych mierników jakości pracy dla kraju, m.in. średniego/przeciętnego czasu dojazdu, mediany czasu dojazdu, całkowitego czasu dojazdu. Ponadto analogiczne podejście będzie zaprezentowane w ujęciu regionalnym.

